

د افغانستان بانک
(بانک مرکزی)

بانک

د افغانستان بانک خپرونه

پنځم کال، پنځه پنځوسمه گڼه، د مرغومي میاشت

د افغانستان بانک خبرتيا

د افغانستان بانک د مخکنی خبرتيا په لړ کې، يو ځل بيا ګرانو هيوادوالو ته خبر ورکوي چې د خپلو راکړو او ورکړو د لا اسانتيا لپاره، هغه زړې، مندرسې او شلیدلې پیسې چې په لاس کې لري، کولای شي په لږ وخت کې د افغانستان بانک او د سوداګریزو بانکونو ټولو نمایندګیو ته د هيواد په ۳۴ ولایتونو کې وسپاري او پر ځای یې نوی بانکوټونه تر لاسه کړي. باید یادونه وشي، هغه بانکوټونه چې له ۱۳۸۲ هجری لمریز کال څخه تر اوسه په چلند کې دي، ټول یو شان ارزښت لري او په ارزښت کې هیڅ ډول توپیر نشته او زمونږ هيوادوال کولای شي، یوازې هغه بانکوټونه د بدلیدو لپاره راوړي چې زاړه، بیکاره او مندرس شوي وي. هیڅوک نشي کولای د زړو او مندرسو بانکوټونو د بدلولو په وخت کې کمیشن واخلي. د هر ډول کمیشن اخیستل غیر قانوني او د سرغړونکي سره به قانونی چلند وشي. زمونږ هيوادوال په راتلونکې کې هم کولای شي، زاړه او مندرس بانکوټونه چې په لاس کې لري وخت په وخت د تعویض لپاره سوداګریزو بانکونو ته راوړي، خپلو حسابونو ته یې وسپاري او یا یې پر ځای نوي بانکوټونه تر لاسه کړي.

زراعت کلید توسعه اقتصاد افغانستان

بخش زراعت یکی از سکتورهای عمده رشد اقتصادی کشور ما به شمار میرود. بر اساس آمار دفتر احصائیه وزارت زراعت کشور، بیشتر از ۸۱ فیصد مردم افغانستان به زراعت و اشتغال دارد. اما چالش‌های گوناگون مثل خشکسالی، عدم مکانیزه سازی زراعت، بازار ضعیف محصولات زراعتی در داخل کشور و عدم سرمایه گذاری‌های موثر در این سکتور باعث شده که نرخ رشد این سکتور نسبت به ۸ سال گذشته کاهش یابد، چنانچه در سال ۱۳۸۲ سهم این سکتور در تولید ناخالص داخلی ۴۸.۵۰ فیصد بود، در حالیکه برای سال ۱۳۸۹ هجری شمسی ۲۸.۸۴ فیصد تخمین شده است که نشان دهنده کاهش چشمگیر سهم این سکتور میباشد.

از طرف دیگر سکتور زراعت کشور ما، یکی از سکتورهایی است که کمترین قرض نظام مالی کشور را جلب نموده است. طوریکه مجموع قروض اعطا شده به سکتور زراعت در ماه سرطان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی به ۱۸۸ فیصد میرسید، که این مقدار قرضه به سکتور زراعت در کشوری که اقتصاد آن عمدتاً بر زراعت استوار است، فیصدی ناچیز و در حد هیچ شمرده میشود. از اینرو لازم است تا زمینه‌های جدید برای اعطای قرضه به دهاقین و کشاورزان جستجو گردد تا این سکتور با رشد سریع، متوازن و دوامدار در ثبات اقتصاد ملی نقش موثر ایفا نماید، زیرا اگر چنین نشود رشد بی رویه مواد مخدر در افغانستان اقتصاد زراعتی ما را به مشکلات جدی رو برو خواهد ساخت. دفتر مبارزه با جرایم مواد مخدر سازمان ملل متحد گزارش میدهد که در سال گذشته میلادی عاید حاصله از مواد مخدر برای دهاقین افغانستان ۱۱ برابر عاید کشت گندم بوده که این روند، قیمت مواد مخدر را نسبت به سال ۲۰۱۰ میلادی ۱۳۳ درصد افزایش داده است که این سیر صعودی قیمت مواد مخدر، دهقانان را به کشت بیشتر تریاک تشویق خواهد نمود. پس، برای اینکه سکتور زراعت به حیث کلید توسعه اقتصادی کشور ما عمل نماید، لازم است تا جهت احیا، توسعه و رشد زراعت در افغانستان، دولت و نهاد‌های خصوصی برای فراهم ساختن زمینه‌های سهولت برای زارعین، تشویق و ترغیب آنان، مکانیزه سازی و مدرن سازی زراعت و همچنان توجه به جنبه‌های صادرات محصولات زراعتی از هیچ نوع تلاش دریغ نورزند. در صورتیکه دولت افغانستان، چنانچه وزارت زراعت اعلان کرده است که برای توسعه بیشتر زراعت در ده سال آینده نیاز به ده میلیارد دالر دارد، این مبلغ را جلب نماید، بدون شک سکتور زراعتی افغانستان رشد چشمگیر خواهد یافت و کشور ما با در نظر داشت ظرفیت‌های فراوان به یکی از صادرکنندگان بزرگ محصولات زراعتی تبدیل خواهد شد.

د دې ګڼې مطالب

رئيس ګل د افغانستان بانک در جريان سفر ...

د افغان ملي بانک سرپرست وروپژندل شو

بانکوت‌های مندرس در زون ساحوی ...

چین، تغییر مسیر از انفلاسیون تا به رشد

نقش و اهمیت سیاست‌های پولی در اقتصاد

په ایتالیا کې څه تېرېږي او ...

مداخله در بازار ارز، مقصد، شفافیت و ...

نقش بانک مرکزی در تنظیم سکتور بانکداری ...

نمایشگاه آثار هنری برای کمک به زنان ...

د افغانستان بانک قانون

خذف پول نقد و روند آن در افغانستان

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسول: محمد کبیر کاووسی

گزارشگران: عبداللطیف بابانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: عبدالقیوم روف ارغند

عکاس: زیرک ملیا

همکار تخنیکي: پما عفیف

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

یاد آوری

به غیر از سر مقاله که دیدگاه رسمی د افغانستان بانک است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر میگردد، همچنان استفاده از تصاویر مجله بانک با ذکر مأخذ مجاز است.

رئيس گل د افغانستان بانک در جريان سفر رسمي به ايالات متحده امريکا برروند استحکام بيشتر نظام مالی کشور تاکید کرد

می گردد تا به سکتور خصوصی به فروش رسیده و قرض کابل بانک حصول گردد.

محترم نورالله دلاوری در این دیدار ها به جبران سرمایه بانک مرکزی از رهگذر بحران کابل بانک اشاره کرد و گفت که بانک مرکزی در زمینه با وزارت مالیه افغانستان به خاطر نشر و توزیع اوراق بهادار در بحث و گفتگو قرار دارد و باور داریم که در آینده نزدیک این اوراق به نشر خواهد رسید و نظام پولی افغانستان وارد یک مرحله جدیدی از پیشرفت و ترقی خواهد شد که در عین زمان در عرصه تطبیق سیاست پولی موثر نیز کارایی و موثریت خواهد داشت. وی همچنان در مورد مبارزه علیه تطهیر پول به گزارش اخیر گروه آسیا پسیفیک اشاره کرد و گفت که مبارزه علیه تطهیر پول در افغانستان تنها وظیفه بانک مرکزی نیست بلکه این گزارش متوجه هفده اداره دولتی می باشد که باید در این راستا با جدیت و شفافیت تمام کار کنند تا سیستم بانکی افغانستان دوباره به سیستم حواله برگشت نه نماید، که این وضعیت برای بانک مرکزی به هیچ صورت پذیرفتنی نیست.

محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک در سفر رسمی که از ۲۸ قوس تا اول جدی سالروان هجری شمسی به ایالات متحده امریکا داشت، با مقامات نهادهای گوناگون پولی و اقتصادی جهان ضمن دیدار و گفتگو جهات مختلف وضعیت اقتصادی افغانستان را مورد بحث و گفتگو قرار داد.

محترم رئیس کل بانک مرکزی در گفتگوهایش با سرپرست معاونیت بانک جهانی در امور جنوب آسیا، سرپرست معاونیت خزاین بانک جهانی و تیم تخنیکي آن بخش، مدیران اجرائیوی و عمومی صندوق بین المللی پول، آقای اولین معین وزارت مالیه امریکا و دان فیلدمان معاون نماینده خاص ایالات متحده امریکا برای افغانستان؛ وضعیت نظام مالی، قوانین بانکداری، سیاست های پولی، مبارزه علیه تطهیر پول و دستاوردهای چشمگیر بانک مرکزی را در زمینه بحران کابل بانک مورد بحث همه جانبه قرار داده، یاد آور شد

محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک در سفر رسمی که از ۲۸ قوس تا اول جدی سالروان هجری شمسی به ایالات متحده امریکا داشت، با مقامات نهادهای گوناگون پولی و اقتصادی جهان ضمن دیدار و گفتگو جهات مختلف وضعیت اقتصادی افغانستان را مورد بحث و گفتگو قرار داد.

محترم رئیس کل بانک مرکزی در گفتگوهایش با سرپرست معاونیت بانک جهانی در امور جنوب آسیا، سرپرست معاونیت خزاین بانک جهانی و تیم تخنیکي آن بخش، مدیران اجرائیوی و عمومی صندوق بین المللی پول، آقای اولین معین وزارت مالیه امریکا و دان فیلدمان معاون نماینده خاص ایالات متحده امریکا برای افغانستان؛ وضعیت نظام مالی، قوانین بانکداری، سیاست های پولی، مبارزه علیه تطهیر پول و دستاوردهای چشمگیر بانک مرکزی را در زمینه بحران کابل بانک مورد بحث همه جانبه قرار داده، یاد آور شد که حساب بررسی بانک های خصوصی به شمول کابل بانک و عزیزی بانک تکمیل گردیده است و بانک مرکزی با گسیل هیئتی تحت نظارت کمیسیون حل منازعات مالی افغانستان تصمیم دارد تا جای دادهای کابل بانک در شهر دوی را از طریق امضای قرار داد با یک کمپنی خارجی به فروش برساند. همین گونه شرکت هوایی پامیر که از مقروضین مهم کابل بانک به شمار میرود احیا

که حساب بررسی بانک های خصوصی به شمول کابل بانک و عزیزی بانک تکمیل گردیده است و بانک مرکزی با گسیل هیئتی تحت نظارت کمیسیون حل منازعات مالی افغانستان تصمیم دارد تا جایدادهای کابل بانک در شهر دوی را از طریق امضای قرار داد با یک کمپنی خارجی به فروش برساند. همین گونه شرکت هوایی پامیر که از مقروضین مهم کابل بانک به شمار میرود احیا می گردد تا به سکتور خصوصی به فروش رسیده و قرض کابل بانک حصول گردد.

محترم نورالله دلاوری در این دیدارها به جبران سرمایه بانک مرکزی از رهگذر بحران کابل بانک اشاره کرد و گفت که بانک مرکزی در زمینه با وزارت مالیه افغانستان به خاطر نشر و توزیع اوراق بهادار در بحث و گفتگو قرار دارد و باور داریم که در آینده نزدیک این اوراق به نشر خواهد رسید و نظام پولی افغانستان وارد یک مرحله جدیدی از پیشرفت و ترقی خواهد شد که در عین زمان در عرصه تطبیق سیاست پولی موثر نیز کارایی و موثریت خواهد داشت. وی همچنان در مورد مبارزه علیه تطهیر پول به گزارش اخیر گروه آسیا پسفیک اشاره کرد و گفت که مبارزه علیه تطهیر پول در افغانستان تنها وظیفه بانک مرکزی نیست بلکه این گزارش متوجه هفده اداره دولتی می باشد که باید در این راستا با جدیت و شفافیت تمام کار کنند تا سیستم بانکی افغانستان دوباره به سیستم حواله برگشت نه نماید، که این وضعیت برای بانک مرکزی به هیچ صورت پذیرفتنی نیست. رئیس کل بانک مرکزی به خاطر مشکلاتی که

در حال حاضر در زمینه ترانزیت کالاها موجودست، طرح و ابتکار بندر خشک را نیز در این دیدارها مطرح نمود و گفت که د افغانستان بانک در مور ایجاد بندر خشک (dry port) با اداره بندری دوی در حال گفتگو و مذاکره می باشد که قرار است این بندر خشک در ساحه حصارشاهی شهر جلال آباد تاسیس گردد و کالاهای ترانزیتی را از بندر کراچی پاکستان توسط کمپنی اماراتی به این بندر انتقال دهد. محترم دلاوری افزود که ایجاد چنین بندر از یک طرف برای تاجران افغان برای ترانزیت کالاها سهولت ایجاد می نماید و از طرف دیگر برای رشد قرضه های بانکی در قسمت ترانزیت کالاها زمینه های جدیدی را ایجاد خواهد کرد که سبب توسعه بیشتر نظام بانکی گردیده و این امر برای رشد و توسعه بیشتر اقتصاد ملی موثر تمام خواهد شد. در حال حاضر ۹۰ درصد ترانزیت کالاها بوسیله پول نقد صورت می گیرد که با این ابتکار چنین روندی سیر نزولی خواهد پیمود. محترم دلاوری سرمایه گذاری های بیشتر بخصوص در زمینه معادن و زراعت را یکی از راهکارهای بسیار مفید و موثر برای ثبات پول افغانی دانست و گفت که روند سرمایه گذاری در بخش معادن آغاز شده است که می تواند نقش موثر در ثبات بیشتر پول افغانی ایفا نماید.

هیئت رهبری و تیم تخنیکی صندوق بین المللی پول به شمول مقامات امریکائی در دیدارهای جداگانه از رسیدگی دولت افغانستان به بحران کابل بانک و توجه بیشتر به استحکام سکتور بانکی ابراز رضایت نموده و خواهان پیگیری جدی این روند شدند. آنان یادآوری کردند که در صورت تقاضای بانک مرکزی، برنامه های تخنیکی بانک جهانی و صندوق بین المللی پول مانند گذشته ادامه خواهد یافت و این دو سازمان از هیچ نوع همکاری دریغ نخواهد ورزید. در این دیدارها بر استقلالیت بانک مرکزی تاکید صورت گرفت و نهادهای جهانی خواستار برنامه های اصلاحی بیشتر برای استحکام سکتور مالی شدند.

محترم نورالله دلاوری در این دیدارها به جبران سرمایه بانک مرکزی از رهگذر بحران کابل بانک اشاره کرد و گفت که بانک مرکزی در زمینه با وزارت مالیه افغانستان به خاطر نشر و توزیع اوراق بهادار در بحث و گفتگو قرار دارد و باور داریم که در آینده نزدیک این اوراق به نشر خواهد رسید.

د افغان ملي بانک سرپرست ور وپیژندل شو

د روان کال د مرغومي په ۱۴ نېټه په هغه غونډه کې چې د اقوامو او قبایلو په چارو کې د جمهور رئیس مشاور ښاغلي وحیدالله سباوون، د افغانستان بانک لومړی مرستیال ښاغلی خان افضل هډه وال، د ولسي جرگې یو شمېر استازو، د مالې وزارت د پالیسي معین، د سوداګریزو بانکونو یو شمېر رئیسانو، د افغانستان بانک او د افغان ملي بانک د ادارو د آمرینو په ګډون جوړه شوې وه، ښاغلی محب الله صافی د افغان ملي بانک د سرپرست په توګه د دې بانک کارکوونکو ته وروپیژندل شو.

د غونډې په سر کې د جمهور رئیس مشاور ښاغلي وحیدالله سباوون د خپلو خبرو په ترڅ کې داسې وویل: د بانکدارۍ سکتور په دې وروستیو څو کلونو کې واقعاً تر ټولو ښه وده کړې او د پام وړ لاسته راوړنې یې درلودلې دي، اوس مهال زموږ هېواد وال له بانکونو او د هغوي د فعالیتونو له طریقې سره اشنایي لري، ډېری هېواد وال د خپلو پیسو په انتقالاتو کې له بانکونو څخه ګټه پورته کوي. د افغان ملي بانک هم د سوداګریزو بانکونو له ډلې څخه دی چې ځان یې په نړیوالو معیارونو عیار کړی دی. ورپسې د افغانستان بانک لومړی مرستیال ښاغلي خان افضل هډه وال په هېواد کې د بانکدارۍ د وضعیت په هکله د هر اړخیزو خبرو په ترڅ کې داسې وویل: نن ورځ د بانکدارۍ سکتور واقعاً د هېواد له مخکښو سکتورونو څخه دی او د خلکو ژوند له بانکدارۍ سره پيوند موندلی، د یو شمېر هېوادوالو اقتصادي حالت له بانکونو څخه د پورونو په اخیستلو سره بدل شوی دی. باید ووايم چې اوس مهال له نیکه مرغه زموږ بانکونه په نړیوالو

معارونو او عصري
تکنالوژۍ باندې سمبال دي
چې د هېوادوالو لپاره د ښه
او معياري خدمتونو
ښکارندوی دی.

د بانکدارۍ په سکتور کې
زمونږ ډېری هېوادوال د ښو
دندو لرونکي دي. بانکونو،
د بېلابېلو سکتورونو د لا ښه
او اغېزناکه فعالیت په موخه
د پوړونو د ورکړې له لارې
زیاتې مرستې کړي دي.

افغان ملي بانک د
سوداګریزو بانکونو له
جملې څخه په نړیوالو
معارونو عیار بانک دی او
زمونږ هېوادوالو ته معياري
خدمات وړاندي کوي.

افغان ملي بانک په بشپړ
عصري سیستمونو سمبال
شوی دی. د افغان ملي
بانک کارکوونکي لوړې
زده کړې او بانکي تجربې
لري، په آخر کې یوځل بیا

سم په ښه توګه پر مخ بیایی
او د افغان ملي بانک د
کارکوونکو څخه یې د
بانکي خدماتو په پرمخ بیولو
کې د لا زیاتو همکاريو
غوښتنه وکړه.

د ښاغلي محب الله صافي
ګمارنه د افغان ملي بانک د
رهبرۍ په پست کې ټولو
کارکوونکو ته مبارکي وایم
او د لوی خدای له دربار
څخه ورته د بریالیتوبونو
غوښتونکی یم.

د غونډې په پای کې
ښاغلي محب الله صافي ژمنه
وکړه چې د افغان ملي
بانک رهبري به د افغانستان
د بانکدارۍ د قانون سره

بانکوتې مېندرس درزون

ساحوی د افغانستان بانک حریق

گرديد

به سلسله حریق بانکوتې مېندرس بتاريخ ۱۳۹۰.۱۰.۱۸ هیئت مراقبت و حریق بانکوتې مېندرس متشکل از نمایندگان با صلاحیت وزارت های مالی، عدلیه، نمایندگان مجلسین پارلمان، اداره ناظرکل، آمر عملیات بانکی، خزانه داری کل و مدیرنشرو مراقبت بانکوتې، تحت ریاست محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک به ولایت هرات سفر نموده بودند. محترم معاون دوم د افغانستان بانک در حالیکه انور شاه یوسفی آمر زون ساحوی غرب د افغانستان بانک حاضر بود در نشست کاری کارمندان زون مذکور اشتراک نموده پیرامون جمع آوری پول های مېندرس و حفظ و نگهداشت آن مفصلاً صحبت نموده گفت: "یکی از وظایف د افغانستان بانک جمع آوری پول های مېندرس و به عوض آن عرضه بانکوت جدید به مارکیت میباشد. البته فراموش نشود که جمع آوری پول های مېندرس مطابق هدایت د افغانستان بانک وظیفه بانکهای تجارتي میباشد تا آنرا جمع آوری و

جهت حریق به بانک مرکزی بسپارند. همچنان محترم طراب در قسمتی از سخنانش گفت: "حفظ و نگهداشت بانکوتې که در طبع، تهیه و توزیع آن پول گزافی به مصرف میرسد، رسالت بزرگ وطنی و ملی ماست و برای هر هموطن ما ضروری است تا در زمینه نگهداری و حفظ آن توجه

لازم داشته باشند، زیرا پول
افغانی مثل سایر موارد ملی
جزوی از هویت ملی ما به شمار
میرود.

در پایان نشست در رابطه به
بسته بندی، شمارش و نوعیت
پول های مندرس از طرف
معاون دوم د افغانستان بانک
و آمر عملیات بانکی مفصلاً
معلومات ارایه شد. طبق اظهار
امیرالدین عسکرزی مسوول
نشر و مراقبت بانکنوتهها،
بانکنوتههای مندرس بعد از

شمارش دقیق و کنترل
سربندلی های آن توسط
هیئت متذکره به کوره حریق
که به همین مناسبت ترتیب
شده بود سپرده شد.

طبق تفصیل و انواعیه
جمعاً مبلغ (یک ملیارد و سی
و هشت ملیون و چهار صد و
نود هزار) افغانی بانکنوتههای
فوق الذکر تحت نظر هیئت
موظف طی دو یوم بتاریخ
۱۹ و ۱۸ ماه جدی ۱۳۹۰
حریق گردید.

در همین سفر سالون جدید
کار عملیات بانکی زون
ساحوی غرب د افغانستان
بانک توسط معاون دوم
د افغانستان بانک و نمایندگان
مجلسین پارلمان افغانستان
با قطع نوار افتتاح
شد.

قابل تذکر است که محترم
الحاج محمد عیسی طراب
معاون دوم د افغانستان بانک
طی سفر شان به ولایت هرات
با دکتور داود شاه صبا، والی

آن ولایت دیدار نموده
پیرامون ترویج پول افغانی
منحیث هویت ملی در ولایت
سرحدی هرات مفصلاً
صحبت نمود و همچنان در
رابطه به جمع آوری پول های
مندرس ذریعۀ تمام نمایندگی
های بانکهای تجارتي و زون
ساحوی غرب د افغانستان
بانک برای والی هرات
معلومات ارایه داشت. ●

چين، تغيير مسير از انفلاسيون

تا به رشد

شفیق الله بارز

چين که داراي دومين اقتصاد بزرگ جهان است، از سال ۱۹۹۴ بدینسو زیر فشار سخت انفلاسيون قرار دارد. باید یاد آور شد که انفلاسيون در چين همواره در سطح بلند نبوده، گاهی مانند اکتوبر سال ۱۹۹۴ به بلندترین حد خود (۲۷.۷۰ فیصد) رسیده و گاهی هم در پائین ترین سطح خود چون ماه مارچ سال ۱۹۹۹ که منفی ۲.۲۰ در صد بود، قرار گرفته است.

همین نوسان فاحش باعث شده است که بانک مرکزی چين کنترل تورم را بحیث اولویت کاری سال گذشته میلادی خود قرار بدهد که با بکار گیری سیاست های معقول پولی، بانک مرکزی این کشور موفق شد تا نرخ انفلاسيون را تدریجاً کاهش بدهد، چنانچه آمار نشان میدهد در ماه جولای سال گذشته، نرخ انفلاسيون ۶.۵ فیصد بود که در ماه نومبر به ۴.۲ فیصد کاهش یافت که نشاندهنده ۲.۳ فیصد کاهش میباشد و این بوضوح نشان میدهد که سیاست این کشور در قسمت کنترل انفلاسيون موفق بوده است که در این میان کنترل انفلاسيون مواد غذایی نقش مهم ایفا کرده است.

انفلاسيون مواد غذایی به علت بلند رفتن قیمت گوشت خوک که یکی از اقلام مهم سبد مصرفی چين را میسازد، در ماه اکتوبر به ۱۱.۹ فیصد رسیده بود که در ماه نومبر به ۸.۸ فیصد کاهش یافت و به همین ترتیب انفلاسيون مواد غیر غذایی از ۲.۷ فیصد ماه اکتوبر به ۲.۲ فیصد کاهش یافته است.

توجه بیشتر چین مبنی بر تحت کنترول آوردن انفلاسیون و بحران بدهی در اروپا سبب کاهش رشد اقتصادی در این کشور شده است، طوریکه رشد محصول ناخالص داخلی چین در ربع اول سال روان ۹.۵ فیصد برآورد شده بود که در ربع دوم و سوم به ۹.۱ فیصد کاهش یافت و قرار پیش بینی های این کشور در ربع چهارم نیز بدون کدام تغییر مثبت باقی خواهد ماند.

چنانچه ذکر شد در کنار انفلاسیون، بحران بدهی در اروپا و رشد بطلی اقتصادی در کشور های غرب نیز باعث اثرگذاری منفی بر رشد اقتصادی چین شده است، زیرا جز مهم رشد اقتصادی چین را صادرات این کشور در مارکیت های اروپایی تشکیل میدهد. چنانچه تنها در سال ۲۰۱۰ میلادی اتحادیه اروپا به ارزش ۳۸۰ میلیارد دالر امریکایی از چین واردات داشت، در حالیکه آمار سال گذشته میلادی نشان میدهد که صادرات چین نسبت به سال گذشته ۱۷.۱ فیصد کاهش یافته است که دلیل عمده آن بحران

بدهی های حوزه یورو میباشد.

از اینرو چین در سال ۲۰۱۲ میلادی تلاش دارد تا بیشتر بر رشد اقتصادی تمرکز نماید و به این منظور در خصوص سیاست گذاری های اقتصادی خود تغییراتی وارد نماید تا با در نظر داشت وضعیت پیچیده اقتصادی جهان بتواند حداقل اقتصاد خود را در حالت تعادل نگه دارد. بدین ملحوظ رهبران، صاحب نظران، متخصصین و سیاست گذاران اقتصادی بالای یک سلسله راهبرد های جدید اقتصادی کار می نمایند تا ضمن ثابت نگهداشتن ارزش مبادله یی یوان در مقابل دالر و تقویت بیشتر سیاست مالی و در عین زمان کنترول تورم، راه های جدید توسعه سرمایه گذاری را که منتج به رشد اقتصادی بیشتر میشود، جستجو نماید.

باید تذکر داد، با وجودیکه چین در سال ۲۰۱۲ میلادی ثبات و رشد اقتصادی را از جمله اولویت های کاری خود قرار داده، انفلاسیون را نیز از آجندا بیرون نکرده است، ثبات را به معنی حفظ و پیاده نمودن پالیسی های اقتصاد کلان، رشد اقتصادی چشمگیر، ثبات قیم و در نهایت رفاه اجتماعی عنوان کرده است. ●

ماخذ:

بی بی سی ۱۰ جدی ۱۳۹۰

سی ان ان ۸ جدی ۱۳۹۰

مرکوپرس ۱۲ جدی ۱۳۹۰

میراحمد شکیب مدیر ارشد
و تیم لیدر خطرات مالی
د افغانستان بانک

نقش و اهمیت سیاست های پولی

در اقتصاد

امروز در جهان، مطالعات پول و سیاست های پولی از اهمیتی نهایت زیاد برخوردار میباشد. پول نقش خیلی اساسی را در اقتصاد بازی نموده و در حقیقت پول است که چرخ های اصلی اقتصادی را به یک سرعت فوق العاده سریع که در اقتصاد های پایاپای یا بارتی اصلاً متصور نیست، به حرکت در می آورد. علم اقتصاد به مثابه یک علم مدون در حقیقت وقتی بیشتر در محراق توجه قرار میگیرد که موجودیت پول در آن در مرکزیت قرار گیرد. بدون موجودیت پول، مطالعات اقتصادی میتواند بسیار ساده و نهایتاً محدود باشد. هر گاه عنصر پول در علم اقتصاد به مفهوم اساسی آن جا داده شود، یک نوع پیچیدگی خاصی در مطالعه این علم بوجود خواهد آمد. زیرا پول یک سلسله زیاد و بی نهایت مهم از عناصر و متحولین اقتصادی را در تبیعت باخود داشته و هر تغییر در ارزش آن تمامی آنها را در جهات مختلف از هم، دچار تغییر میسازد.

موجودیت پول در اقتصاد منحنی وسیله مبادله، حفظ و نگهداری ارزش های اقتصادی، واحد ارزش گذاری یا سنجش ارزش، واحد شمارش از یک سو، نقش و اهمیت سیاست های پولی و مالی را در جهان خیلی متباز ساخته و از سوی دیگر باعث شده است تا مطالعات و پژوهشات در بخش های سیاستهای پولی و بانکداری مرکزی در جهان بتواند جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص دهد.

و تأثیرات متفاوتی را از خود بجا میگذارد. از اینرو به باور تمام اقتصاددانان، پول یگانه عامل اساسی برای رسیدن به رشد و انکشاف اقتصادی میباشد، زیرا در صورت عدم موجودیت پول نمیتوان از رشد اقتصادی صحبت کرد. از اینجاست که اهمیت و ضرورت پول در اقتصاد منحنی یک عامل خیلی حساس و نفوذ پذیر اقتصادی واضح می گردد.

با پولی شدن اقتصاد، مشکلات دولت ها روز افزون شده و مسئولیت های شان به مراتب سنگین تر از پیش شده است. زیرا ارزش پول منحنی یکی از متحولین اقتصادی دارای نوسانات زیاد، همیشه دولت ها و مقامات پولی کشور ها را به مبارزه کشانیده و اقتصاد ها و حتی نظام های سیاسی را دچار تغییر نموده است. هر کاهش نامطلوب در ارزش پول، باعث میشود تا یک سلسله وسیعی از متحولین اقتصادی به جهات مختلفی تغییر یابند. تغییر این متحولین در حقیقت تمام اقتصاد را دچار تغییر نموده

بانک مرکزی منحیث مجری سیاست های پولی در اقتصاد، امروز در جهان از اهمیت خیلی زیادی برخوردار بوده و نقش نهایت سرنوشت ساز و کلیدی را در اقتصاد دارا می باشد. امروز اقتصاد دانان مطرح جهان را باور بر این است که ثبات اقتصادی و سیاسی در هر کشور به گونه مستقیم به چگونگی فعالیت های بانک مرکزی ارتباط دارد.

مکتب پولی ها (مکتب شیکاگو) به رهبری اقتصاددان مطرح جهان میلتون فریدمن، که برنده جایزه نوبل در اقتصاد نیز می باشد، نظریات محکم و قوی اقتصادی را در رابطه به موضوعات پولی ارایه نموده است. به باور وی نقش بانک مرکزی (منحیث مجری سیاست های پولی) در اقتصاد خیلی مهم بوده و او معتقد است که مقامات پولی مسوول درجه یک رشد و ثبات مالی-اقتصادی می باشد. به عقیده وی در صورتیکه عرضه پول مطابق به نیازمندی واقعی اقتصاد صورت گیرد و به گونه درست مدیریت شود، ثبات مالی-اقتصادی تقویت یافته و حفظ گردیده و امکانات رشد و انکشاف متوازن اقتصادی فراهم گردیده می تواند. برعکس هر گاه مقامات پولی در این رابطه بی توجهی کرده و یا هم با بی مسوولیتی عمل نمایند، وضعیت اقتصادی برهم خورده و حتی باعث بی ثباتی سیاسی می گردد.

به نظر یک عده کثیری از اقتصاددانان و سیاستمداران برجسته جهان، بانک مرکزی در یک کشور وظایف خیلی اساسی داشته و با عناصر و موضوعات کلیدی و حساس اقتصادی چون عرضه پول، نرخ سود، نرخ تورم و سطح قیم، نرخ ارز، ذخایر ارزی، نظارت بانکی، تطهیر پول، ثبات مالی، اعتبار بانکی و امثال آن سر و کار داشته و تنظیم و مدیریت همه ی این ها از وظایف اساسی آن به شمار میرود.

به عقیده فریدمن، در صورتیکه تورم پولی از کنترل بانک مرکزی خارج شود و یا عرضه پول بیش از ضرورت حقیقی اقتصاد صورت گیرد، و یا هم اینکه نرخ سود به گونه ای درست مدیریت نشود، میتواند شرایط جداً ناگوار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را بوجود آورده و جامعه را به سوی بی ثباتی عمیق سوق دهد.

به همین ترتیب اگر مرور مختصری بر واقعیت های جهان بیاندازیم، در می یابیم که یک تورم پولی از کنترل خارج شده در روسیه بعد از جنگ اول جهانی فضا را برای ایجاد کمونیزم مساعد ساخت و در جرمنی باعث بوجود آمدن حکومت نازی ها شد. یک عرضه بیش از حد پول و افزایش نرخ تورم در چین بعد از جنگ اول جهانی، ماوتسی تونگ را فرصت داد تا چایکانشیک را شکست دهد. در سال ۱۹۵۴ در برازیل تورم پولی باعث بوجود آمدن حکومت نظامی گردید. سیاست های نادرست پولی و لجام گسیختگی تورم پولی در چیلی، آلنده را از قدرت انداخت و به همین گونه در ارجنتاین ایزابیل پیرون را به سرنوشت آلنده دچار ساخت.

برخی از اقتصاددانان معروف جهان معتقدند که پیچیدگی زنجیری و تأثیرات متفاوت و متقابل عناصر نرخ سود، نرخ ارز، نرخ تورم، عرضه پول و امثال آن از همدیگر وظایف بانکهای مرکزی را خیلی سخت تر، مهم تر و به مراتب حساس تر از وزارت های مالی ساخته است. به عقیده آنها مثال های عملی در جهان نشان میدهد که در قدم اول ناکامی های بانکهای مرکزی منجر به ناکامی تمامی نظام شده و بحران های بزرگی را به همراه داشته است و برعکس رشد و انکشاف اقتصادی نیز به درجه بسیار بسیار بلندی مدیون کارکردها و تلاشهای پیگیر بانکهای مرکزی در دنیا بوده است. آنها باور دارند که وزارت های مالی امروز بیشتر به افزایش عواید و تنظیم بودجه دولت متوجه بوده و افزایش عواید دولت را یک ضرورت خیلی اساسی میدانند. در حالیکه بانکهای مرکزی با یک سلسله از متحولین خیلی حساس و مهم چون نرخ سود، نرخ تورم، عرضه پول، نرخ ارز و غیره

و مالي یک امر ضروری بوده و بدون آن رسیدن به رشد، انکشاف، ثبات مالی و استقرار حالت تعادل در اقتصاد به سادگی مقدور نمیشد. ●

سر و کار دارد و مسوولیت مدیریت تمامی آنها را به عهده دارند. به نظر این اقتصاددانان در صورتیکه سیاست های پولی مناسب و درست اتخاذ گردد، فعالیت های اقتصادی رونق یافته و ثبات مالی تقویت می یابد. به باور این اقتصاددانان به هر اندازه ای که وزارت های مالی عواید دولت را افزایش دهند ولی در صورتیکه همزمان با آن نرخ تورم، سطح قیم، و عرضه پول افزایش یابند، ارزش حقیقی پول، این عواید را میتوانند جداً متاثر سازند. علاوه بر هرگاه وزارت های مالی پایه مالیات را مطابق به اهداف تعیین شده افزایش و یا کاهش دهند، در این حال در صورتیکه بانک مرکزی سیاست های پولی را هماهنگ با آن نسازد، باز هم سیاست های مالی در مقابل سیاست های پولی رنگ می بازد و نقش بانک های مرکزی قوت خویش را به نمایش میگذارد. مزید بر آن به باور این اقتصاددانان سیاست بودجه که در اختیار وزارت های مالی قرار دارد، دارای یک سلسله عظیمی از تأثیرات اقتصادی میباشد. اما با آن هم در صورتیکه تورم، نرخ سود، نرخ ارز و عرضه پول از جانب بانک مرکزی به شکل معقول مدیریت نشود، سیاست های بودجوی دولت میتواند اثرات معکوس داشته باشد.

از لابلای نکات و نظریات فوق بر می آید که حیات اقتصادی و سیاسی کشور ها و نظام های مختلف در جهان امروزی به چگونگی سیاست های پولی و سایر فعالیت های بانک مرکزی ارتباط مستقیم داشته و درجه اهمیت سیاست های پولی بیشتر از سیاست های مالی میباشد و به آن اندازه ای که سیاست های پولی یک اقتصاد را متضرر و یا سودآور میسازد به آن اندازه سیاست های مالی اثرات جدی و غیر قابل کنترل ندارد. همچنان وظایف بانک های مرکزی با مرتبط بودن مستقیم متحولین فوق به آنها سخت تر و پر چالش تر از وزارت های مالی میباشد. هر چند لزوم هماهنگی میان سیاست های پولی

په ایتالیا کې څه تېریږي او لاملونه یې څه دي؟

ټولنې د مشرانو انډیښنه یې راپارولې ده، ځکه دا هیواد دم
گډۍ د یورو د پورونو د کړکېچ د قربانیانو په سر کې
راځي.

اوس مهال د ایتالیا پور (بدهۍ) د دې هېواد د کورنۍ
ناخالص محصول ۱۱۸ سلنه جوړوي چې د اروپایي
هېوادونو له معیار څخه کم دی. له همدې امله د اروپایي
ټولنې مرکزي بانک، ایتالیا ته اخطار ورکړی دی چې د
اصلاحاتو او په ځانگړې توګه په پولي سیاستونو کې
بدلونونو د نه راوستلو په صورت کې به حاضر نشي چې د
دې هیواد پور پانې وپيري.

د تصفیې او تسویې نړیوال بانک د راپورونو پر بنسټ،
ایتالیا د اروپایي ټولنې د لوي اقتصادونو لکه فرانسه، کاناډا
او انگلستان په پرتله ډېر لږ پوروړی دی، خو دا چې ولې د
یورو زون د مالي کړکېچ له خطر سره لاس او گریوان
دی، لامل یې دا دي چې دا هېواد د یورو زون د نورو یاد
شویو هېوادونو او د اروپایي ټولنې په پرتله بطني اقتصادي
وده لري او اقتصاد یې کمزوری دی.

د یورو زون مالي کړکېچ چې لامل یې د دې هېوادونو
ستر پورونه دي، نه یوازې دا چې تر اوسه پای ته نه دی
رسیدلی، بلکې د هرې ورځې په تیریدو سره یې یو لږ نوې
ستونزې او ننگونې راولاړې کړي دي. وروستۍ شمېره
چې د یورو زون هېوادونو د اقتصادي ودې په اړه د
اروپایي ټولنې د وړاندوینو له مخې خپره شوې، یوازې د
نیمې سلنې ودې ښکارندوی دی چې دا وضعیت به د
اقتصادي کار پوهانو لخوا د نظر پوښتنو په پام کې نیولو
سره یو بل نوی او جدي کړکېچ له ځانه سره ولري.

دا راپور په داسې حال کې خپریږي، چې د یورو زون له
هېوادونو څخه یو بل هیواد ته د پور د کړکېچ له امله ایتالیا
قرباني کېږي.

د ایتالیا له موضوع څخه وړاندې، په یونان کې د یورو
زون مالي کړکېچ د اروپایي ټولنې تر زیات بحث لاندې
و، خو لیدل کېږي چې په اوسني وضعیت کې د یونان
قضیه د ایتالیا او اسپانیا په وړاندې یوه فرعي موضوع ګڼل
کيږي، ځکه د یونان اقتصاد دومره ستر نه دی چې پور یې
د اروپایي ټولنې لخوا غوڅ نکړای شي، خو د ایتالیا
موضوع هغه څه دی چې زیات د بحث وړ او د اروپایي

پور له امله د کړکيچ ننگونه څو برابره شي چې د يورو نور هېوادونه او د اروپا ټولنه به هم تر اغيزې لاندې راولي. همدا لامل دی چې د اروپايي ټولنې مرکزي بانک هڅه کوي دی هېواد ته د اوسنيو ستونزو د حل په موخه د پور ورکونې نقدی چارې ولټوي.

څه فکر کوئ که چېرې د اروپايي ټولنې د مرکزي بانک لخوا دې هېواد او د يورو زون د کړکيچ په حال کې نورو هېوادونو ته د پور ورکول دومره گټور واقع کېدای شي، نو ولې د اروپايي ټولنې مرکزي بانک په دې برخه کې تر اوسه پورې اقدام نه دی کړی؟

د دې پوښتنې پر وړاندې درې مهم لاملونه د اروپايي ټولنې د مرکزي بانک د مقاماتو او په ځانگړې توگه د جرمني لخوا مطرح کېږي:

لومړی دا چې ایتالیا ته د نوي پور اجراء په حقیقت کې یو ډول زېږورتوب دی چې د ایتالیا دولت به زیاتو لگښتونو او د نامعقولو مالي سیاستونو څخه کار اخیستلو ته تشویق کړي.

دویم دا چې د اروپايي ټولنې مرکزي بانک به ایتالیا ته د پور د اجراء لپاره، له ټاکلي حد څخه د زیاتو پیسو چاپولو ته اړتیا پیدا کړي، چې دا بهیر به پړسوب (انفلاسیون) ته لږ ووهي او دریم دا چې که چېرې ایتالیا دا پور (بدهي) بیرته ادا نشي کړای، نو د اروپايي ټولنې مرکزي بانک به له یو لړ ستونزو او ننگونو سره لاس او گریوان شي چې په پایله کې به نور اروپايي هېوادونه هم د کړکيچ خواته بوځي. ●

ژباړه عین الله عیان

هغه عوامل چې د دې کمزورۍ تر شاه پټ دي، د سوداگرۍ کمزوري قوانین او مقررات، د پانگې اچونې کمزورۍ سیستم، لږ اقتصادي فعالیتونه او ناسم مالي سیاستونه دي چې یو له بله سره یې د دې هېواد د اقتصادي پالیسیو تر څنګ د دولت گټورتوب تر پوښتنې لاندې راوستی دی. د تیرو ۱۵ کلونو په اوږدو کې د دې هېواد اقتصادي وده ۰.۷۵ سلنه وه چې دا شمېره د ټکټانې له هغه نرخ څخه څو ځلي ټیټه ده چې ایتالیا یې د خپل پور (بدهي) په بدل کې هر کال ورکوي؛ دا بهیر د دې هېواد د اقتصاد پر وړاندې ستر خطر گڼل کېږي. ځکه د دې هېواد د پور بهیر د اقتصادي ودې په پرتله مخ په زیاتیدو دی چې د وخت په تیریدو او د معقولو تدابیرو او سم مالي سیاستونو د نه نیولو په صورت کې به ایتالیا له هغې جدې اقتصادي کړکيچ سره مخامخ کړي چې د اروپايي ټولنې د نورو هېوادونو لمن به هم ونیسي.

ایتالیا په هغو کلونو کې چې له ښه اقتصاد څخه برخمنه وه، د خپلو کارکوونکو معاشونه یې لوړ کړي و، خو د وخت په تیریدو سره یې ونشو کړای د يورو زون د شمالي هېوادونو لکه جرمني او داسې نورو هېوادونو سره د معاشونو د لوړوالی په سیالي کې مخې ته لاړه شي. دا بهیر به یوه بله منفي پایله تر شاه ولري، ځکه چې د دې هېواد ډېری شمېر ماهر کارکوونکي به د ښه معاشونو او امتیازونو د لاسته راوړلو لپاره نورو اروپايي هېوادونو ته مهاجر شي او په پایله کې به د دې هېواد اقتصاد د متخصصو کدرونو د کمښت له امله لا زیات زیانمن شي او ډېری کلونو به ونیسي څو دا هېواد له کړکيچ څخه راووځي او له دې حالت څخه د راوتلو لپاره به لا نوي پور اخیستلو ته اړتیا پیدا کړي، څو خپل مخکني پورونه (بدهي) تصفیه کړي، خو دا کار به څنګه ممکن وي؟ ځکه که چېرې ایتالیا خپل پور (بدهي) ادا نشي کړای، نو هیڅ مارکیټ به نوموړي هېواد ته نوی پور ور نکړي او که هیڅ نهاد ورته پور ورنکړي، بیا به هم د دې هېواد

مدافله در بازارهای ارز،

مقصد، شفافیت و

روش ها

شفیق الله بارز

بحث پشتمانه اقتصادی کشور ها عمل نمایند و از طرف دیگر بیلانس تاديات را استحکام بخشیده و از بحران کمبود ارز جلوگیری نمایند.

تغییرات اخیریکه در پالیسی های مداخله در بازار های ارز وارد شده، روند مداخله را از شیوه مقرراتی بیرون کرده و بیشتر در چارچوب صلاحدید و مشوره های اقتصادی موافق با شرایط فعلی جهان، متمرکز شده است، زیرا هر کشور می خواهد مداخله در بازار ارز را منحصراً وسیله برای منفعت اقتصادی خود بکار برد؛ مثلاً خرید ارز بخاطر تقویت هر چه بیشتر ذخایر ارزی کشور ها صورت میگیرد. بطور نمونه کشور کوستاریکا را در نظر میگیریم: این کشور بخاطر افزایش ذخایر ارزی خود در سال ۲۰۱۰ میلادی، برنامه ای را راه اندازی نمود که مطابق آن ذخایر ارزی این کشور باید به ۶۰۰ میلیون دالر میرسید، روی این منظور خرید دالر

بازار ارز یک شبکه از نهاد های مالی، صرافان و وساطت گران مالی در زمینه ارز میباشد که در آن ارز های گوناگون برای سهولت در داد و ستد های مالی و تجاری مبادله می گردد. گفتنی است که روزانه بطور اوسط معادل ۱.۹ تریلیون دالر امریکایی ارز های گوناگون در بازار های ارز جهان، مبادله میشود.

کشور های مختلف با در نظر داشت رژیم های گوناگون مبادله، سیاست های مشخص خود را در عرصه مداخله در بازار ارز و ارزش مبادله ای پول ملی دارند. شماری نرخ مبادله آزاد، شماری نرخ مبادله شناور اداره شده و شماری هم نرخ مبادله ثابت را تطبیق می نمایند.

در این نوشته بحث ما عمدتاً بر محور مداخله در بازار های ارز می چرخد که در آن باید به این سوالات (مقصد از مداخله در بازار های ارز چیست؟ شفافیت پروسه مداخله در بازار های ارز چگونه است؟ و روش های مداخله در بازار های ارز کدام ها اند؟) پاسخ گفت.

مقصد مداخله در بازار های ارز:

کشور ها با در نظر داشت شرایط اقتصادی جهان علی الخصوص بهبودی بطنی وضعیت اقتصادی کشور های پیشرفته هر کدام به نوبه خود برای مقاصد مختلف در بازار های ارز مداخله می نمایند، مثلاً کشور های رو به رشد، جهت کنترل حجم ارزها که از بابت سرمایه گذاری ها در این کشور ها سرازیر میشود، در بازار مداخله نموده تا از افزایش آن در مقابل پول ملی خود بکاهند. به همین ترتیب عدم دسترسی فوری به ابزار های گوناگون سیاست های پولی و مالی نیز باعث میگردد تا بانکهای مرکزی در بازار های ارز مداخله نمایند که این مداخله ضمن اینکه برای ثبات نرخ مبادله پول ملی در برابر ارزها اثر گذار میباشد، در عین زمان در زمینه ترمیم کسر بیلانس تاديات نیز موثر میباشد. از سوی دیگر بانکهای مرکزی در تلاش اند که سطح ذخایر ارزی خود را بالا ببرند تا این ذخایر از یک طرف

بازار ارز را آغاز نمود. به نظر بانک مرکزی تونس این امر بخاطر ثبات نرخ مبادله پول ملی در مقابل ارز ها بکار گرفته میشود، در حالیکه یک تعداد کشور های دیگر چون دنمارک ولاتویا ارائه معلومات در مورد مداخله در بازار ارز را بخاطر اداره نقدینگی انجام میدهند. اما در این میان آنچه بیشتر جالب توجه به نظر میرسد اینست که ایران نمیخواهد معلومات در مورد مداخله در بازار ارز و اقدامات در این زمینه را افشا نماید. در قسمت از گزارش های اقتصادی سایت خبری بی بی سی روز جمعه مورخ ۱۶ جدی سالروان آمده است که محمود بهمنی رئیس کل بانک مرکزی این کشور گفته است که بانک مرکزی ایران برای ثبات بازار ارزی برنامه ها و پالیسی هایی در نظر دارد اما لازم نمیداند که این برنامه ها و تصمیم خود را بنابر دلایل ثبات بازار های ارزی در رسانه ها نشر کند. ◀◀

از طرف بانک مرکزی این کشور در ماه های بین سپتمبر ۲۰۱۰ الی دسمبر ۲۰۱۱، پنجاه میلیون در هر ماه تعیین شد، اما بورد مشورتی این بانک سقف خرید دالر در ماه های نومبر و دسمبر ۲۰۱۰ را از ۵۰ میلیون به ۱۰۰ میلیون افزایش داد که بالاخره در ۱۸ اپریل ۲۰۱۱ برنامه خرید دالر از طرف بانک مرکزی این کشور توقف داده شد، زیرا مبلغ مورد نظر (۶۰۰ میلیون دالر) در ذخایر ارزی این کشور قبل از تاریخ معین (۳۱ دسمبر ۲۰۱۱) تراکم نمود. به همین ترتیب ترکیه جهت تقویت ذخایر ارزی خود در جریان سال ۲۰۱۱ خرید ارز خارجی را چندین برابر افزایش داد که این روند باعث کاهش ارزش نرخ مبادله پول ملی این کشور (لیره) در مقابل دالر گردید که در نتیجه بانک مرکزی این کشور در آخرین روز کاری ۲۰۱۱ عکس پالیسی قبلی عمل کرد و در حدود ۳ میلیارد دالر امریکایی را به فروش رسانید تا از کاهش ارزش لیره جلوگیری صورت گیرد. اما به گفته رئیس بانک مرکزی ترکیه سال جدید میلادی چالش های جدید را با خود همراه خواهد داشت، بناً سیاست های معقول باید طرح گردد تا از یک طرف ارزش لیره در مقابل ارز ها حفظ گردد و از طرف دیگر سبب جلب سرمایه گذاری های خارجی در ترکیه شود.

شفافیت پروسه مداخله در بازار ارز:

بانکهای مرکزی اکثراً معلومات در مورد مداخله در بازار های ارز را چه به دلیل شفافیت و چه هم از لحاظ ستراتیژی معین (پیامدهای مثبت مداخله در بازار های ارز) در سایت های مربوط بانک، مجلات، بلوتن ها، راپور سالانه و سایر رسانه های جمعی نشر می نمایند. ارقام ارائه شده از جانب کشور های عضو صندوق بین المللی پول نشاندهنده ۶۵ فیصد معلومات است که این کشور ها از روند مداخله خود در بازار های ارز نشر میکنند. بانک مرکزی تونس در سال جاری بر اساس پالیسی شفافیت، جابجا نمودن معلومات در مورد لیلان ارز و حجم پول مبادله شده توسط بانکها و صرافان مجوز و تکرار مداخله در

روش های مداخله در بازار ارز:

ناگفته نباید گذاشت که د افغانستان بانک نیز بخاطر نیل به هدف اولیه خود (ثبات قیم) هفته دوبار لیلام دالر و هفته یک بار لیلام اوراق بهادار ۲۸ روزه و ۱۸۲ روزه را انجام میدهد. آمار مجموعی سال ۱۳۸۹ نشان دهنده فروش ۱,۳۰۷,۴۰۰,۰۰۰ دالر در بخش Auction و لیلام جمعاً مبلغ ۳۱,۹۶۰,۰۰۰,۰۰۰ افغانی در اوراق بهادار ۲۸ روزه و جمعاً مبلغ ۲۱,۴۱۷,۰۰۰,۰۰۰ افغانی در اوراق بهادار ۱۸۲ روزه می باشد.

منابع:

- ۱ - صندوق بین المللی پول، گزارش در مورد تدابیر لازم نرخ مبادله سپتمبر ۲۰۱۱
- ۲ - د افغانستان بانک، راپور سالانه ۱۳۸۹
- ۳ - فدرال ریزرف بانک آف نیویارک <http://www.ny.frb.org>
- ۴ - ترکیه دبی نیوز شنبه ۷ جنوری ۲۰۱۲
- ۵ - سایت فارسی بی بی سی مورخ ۱۶ جدی سال ۱۳۹۰

از جمله روش های خیلی معمول مداخله در بازار های ارز، خرید و فروش ارز توسط بانکهای مرکزی در کشور های مختلف محسوب میشود. به گونه مثال جاپان با هماهنگی چند کشور دیگر از اعضای گروپ اقتصادی هفت (G7) بعد از سال ۲۰۰۴ برای اولین بار در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۰ در بازار ارز مداخله نمود تا وضعیت ناگواری که از اثر سونامی در این کشور بوجود آمده بود، را تحت کنترل آورده و از نوسانات فاحش نرخ مبادله پول ملی (ین) در مقابل دالر جلوگیری نماید. به همین ترتیب پولند و سویزرلند نیز بطور مستقیم در بازار ارز مداخله نمودند، طوریکه سویزرلند در سال ۲۰۱۰ یکی از بزرگترین خریداران یورو ثبت شده است.

بعضی بانکهای مرکزی بطور مستقیم در بازار مداخله نموده و یک معامله دو طرفه فی مابین بانک و صرافان مجوز را انجام میدهند، در حالیکه اکثر بانکهای مرکزی روی یک طرح منظم و شفاف عمل می نمایند که لیلام ارز (Auction) نامیده میشود که در نتیجه اجرای این مهم، بانکها میتوانند بهترین پیشنهاد مزایده را انتخاب کرده و از این رهگذر نقدینگی را تحت کنترل آورده و در عین زمان ثبات پول ملی خود را حفظ نمایند. به گونه مثال ترکیه بطور هفته وار مبلغ مشخصی را در روز اول هفته لیلام می نماید و مکسیکو عین روند را با لیلام یک بار در ماه انجام میدهد.

سرمایه گذاری در بخش مواد نفتی، یکی از مهم
دولت افغانستان تصمیم گرفته است
بخش معادن و بخصوص مع

ترین اقدامات دولت کنونی بشمار میرود از اینرو
تا سرمایه گذاری های بیشتر را در
دادن نفت و گاز جلب نماید

دوکتور علم خان همدرد
مسوول بانکداری اسلامی
بانک ملی افغان

نقش بانک مرکزی در انکشاف بانکداری اسلامی خیلی مهم و حیاتی است، بالخصوص در شرایط فعلی افغانستان که از یک طرف روند بانکداری اسلامی جدیداً آغاز شده است و از طرف دیگر کمبود کدر تخصصی در زمینه بانکداری اسلامی که این خدمات را مطابق اصول و موازین جهانی به پیش برد از مشکلات فرا روی توسعه خدمات بانکداری اسلامی است. بانک مرکزی به حیث تنظیم کننده سکتور بانک و بانکداری رول اساسی و عمده دارد که بطور اجتماعی ذیلاً توضیح داده میشود. اگرچه این اصول را قانون بانکداری اسلامی توضیح خواهد داد اما از عملکرد های بین المللی و جهانی کشور هائی که بانکداری اسلامی را آغاز نموده اند، معلوم میشود که بانک های مرکزی این کشور ها فعالیت های اساسی ذیل را انجام میدهند:

- ۱- تدوین قانون بانکداری اسلامی
- ۲- تدوین مقررات تحت این قانون برای تشریح و توضیح و سهل ساختن پروسه های عملی و تطبیق نمودن این قوانین
- ۳- جواز دهی به بانک های اسلامی که دارای سه مودل می باشد:
الف: خدمات بانکداری اسلامی (Islamic Banking Windows Operation)
ب: بانکداری اسلامی به شکل نمایندگی (Islamic Banking Branch Operations)
ت: بانک اسلامی خالص (Fully Pledged or Stand alone Islamic Bank)
- ۴- نظارت از بانک های اسلامی
- ۵- صدور رهنمود های لازم برای بانک های اسلامی
- ۶- مرور و منظوری پالیسی های پیشنهاد شده بانک های اسلامی
- ۷- مرور و منظوری محصولات و خدمات طرح شده بانک های اسلامی
- ۸- حمایت بانک های اسلامی در معاملات بانکی ◀◀

نقش بانک مرکزی در تنظیم سکتور بانکداری اسلامی

- ۲۲- حمایت و کمک در تامین ارتباطات بانک های اسلامی با سایر بانک ها و نهاد های بانکداری اسلامی در سراسر جهان
- ۲۳- بوجود آوردن مرکز تربیوی و تعلیمی بانکداری اسلامی در کشور
- ۲۴- زمینه سازی برای بوجود آوردن بازار های ثانوی محصولات بانکداری اسلامی و مارکیت های مانند صکوک و دیگر افزار و محصولات بازار های ثانوی
- ۲۵- رهنمایی، حمایت و کمک در عرصه معیاری ساختن بانکداری اسلامی در کشور
- ۲۶- فراهم آوری رهنمایی های لازم در عرصه دسترسی به تکنالوژی های جدید در بانکداری اسلامی
- ۲۷- رهبری روند تنظیم امور تمویل مالی بانک های اسلامی در سکتور های مهم مانند زراعت، صنعت، تجارت و دیگر سکتور های اقتصاد کشور

- ۲۸- نظارت از چگونگی تطبیق قوانین و مقررات مانند قانون پول شویی و قانون مبارزه علیه تمویل مالی فعالیت های تروریستی
- ۲۹- راه اندازی کمپ های آگاهی عامه برای ترویج بانکداری اسلامی در

کشور

- ۹- تنظیم سیستم تادیات بین البانکی بانک های اسلامی
- ۱۰- بررسی شایستگی و مناسب بودن اشخاص پیشنهاد شده بانک های اسلامی
- ۱۱- بررسی و منظوری اعضای بورد های شرعیه و مشاورین شرعیه بانک های اسلامی
- ۱۲- تنظیم امور افتتاح حسابات بانکداری اسلامی برای مشتریان بانک ها
- ۱۳- تنظیم امور استفاده از وجوه مالی گرفته شده از حسابات دیپوزیت های مشتریان
- ۱۴- تأمین شفافیت در عرصه استفاده از پول های جمع شده مشتریان در بانک های اسلامی
- ۱۵- بررسی و تأمین تطبیق امور شرعی در معاملات بانکی بانک های اسلامی
- ۱۶- تهیه و صدور رهنمود های لازم برای امور حسابی (محاسبوی) و تفتیشی (Islamic Auditing and Accounting) بانک های اسلامی در روشنی معیارات AAOIFI و IFSB
- ۱۷- تهیه، ترتیب و صدور رهنمود ها برای فعالیت های بورد های شرعیه و مشاورین شرعیه بانک های اسلامی
- ۱۸- نظارت و درجه بندی بانک های اسلامی با استفاده از سیستم (Islamic Audit and Sharia Compliance)
- ۱۹- کمک و حمایت بانک های اسلامی در عرصه ظرفیت سازی قوای بشری
- ۲۰- حفاظت از دارایی های نقدی مشتریان بانک های اسلامی
- ۲۱- وضع و اعمال شرایط بر بانک ها، غرض تأمین شفافیت در عرصه های سرمایه گذاری و قرضه دهی بانک های اسلامی و مصونیت این بانک ها

لازم را وختاً فوقتاً صادر و به بانک های اسلامی ابلاغ خواهد نمود.

۴- بخش انکشاف پلان ستراتیژیک برای رشد و ترویج بانکداری اسلامی در کشور و حمایه بانک های اسلامی

۵- تاسیس بخش مستقل نظارت از بانک های اسلامی

که از بانک های اسلامی تحت معیارهای جهانی نظارت و امور آن را تنظیم نموده، از دارایی های عامه حفاظت و سالمیت بانک های اسلامی را یقینی سازد.

۶- تاسیس بخش های مشوره دهی Islamic Contract Laws

Consultancy Services

که این بخش به اساس قوانین مالی اسلامی و حل و فصل، منازعات در بانک های اسلامی را حل و فصل خواهد نمود و رهنمایی های لازم را به بانک های اسلامی فراهم خواهد نمود.

۷- تاسیس انستیتوت بانکداری اسلامی افغانستان:

که مسولیت ارتقاء ظرفیت های بشری بانک ها و موسسات مالی اسلامی در کشور را بدوش خواهد داشت.

۸- بخش تحقیقاتی و پژوهشی بانکداری اسلامی

وظیفه عمده آن انجام تحقیقات گسترده و جمع آوری معلومات و فراهم سازی مشوره ها و معلومات لازم به بانک های اسلامی در عرصه انکشاف محصولات بانکداری اسلامی خواهد بود. ●

۳۰- تهیه و ابلاغ رهنمود های لازم در بخش های عقود قراردادها در معاملات بخش های خدمات دیپوزیت و قرضه دهی و سرمایه گذاری ها برای انجام وظایف ذکر شده در مسوده قانون بانکداری اسلامی افغانستان، بانک مرکزی باید اقدامات و تدابیر ذیل را اتخاذ نماید:

۱- تاسیس شوری یا بورد شریعه به سطح د افغانستان بانک که مسولیت هم آهنگی و تنظیم امور بورد های شرعی بانک اسلامی و مشاورین شرعیه بانک های اسلامی را به عهده خواهد داشت

- تمام خدمات و محصولات بانک های اسلامی را از نگاه شرعی بودن آنها مرور و تصویب خواهد نمود

- شایسته گي و مناسب بودن اعضای بورد های شریعه و مشاورین بانک های اسلامی را تامین خواهد نمود

- نظارت از امور تطبیق مقررات، رعایت و پیروی از مقررات را که تأمین کننده امور شرعی در معاملات بانک باشد، به عهده خواهد داشت.

- و سایر وظایفی که شورای عالی د افغانستان بانک آن را تجویز مینماید.

۲- تاسیس بخش جواز دهی

این بخش باید تحت یک مقررره جواز دهی بانک ها ایجاد و تحت این مقررره جواز های بانک های اسلامی را صادر خواهد نمود.

۳- بخش انکشاف مقررات برای بانک های اسلامی که وظیفه آن تفسیر و تعبیر و توضیح قانون بانکداری اسلامی و دیگر قوانینی خواهد بود که برای بانک های اسلامی تهیه می شوند و مقررات

نمایشگاه آثار هنری برای کمک به زنان افغان

عکاسی یک پدیده هنری و علمی است که در گستره زندگی بشر نقش اساسی دارد، امروز نقش عکاس در پهنای زندگی خصوصی و اجتماعی ما حضور نمایان و قاطع داشته و از طریق آن در هر لحظه به ملیون ها سند ارزنده دست می یابیم که در حقیقت هر نمایشگاه گوشه از هستی زندگی ماست و زندگی ما در حقیقت با تصاویر احاطه شده و دست آورد های گوناگون زندگی ما همه بشکل عکس روی صفحات کاغذ بشکل ماندگار قابل مشاهده میباشد. روی همین ملحوظ روز پنجشنبه ۸.۱۰.۱۳۹۰ نمایشگاه عکاسی به ابتکار موسسه زنان جوان برای تغییر در شهر کابل دایر گردید.

درین نمایشگاه تعداد زیاد آثار خطاطی، نقاشی، مینیاتوری، عکاسی و آثار ظریف و زیبای صنایع دستی هنرمندان افغان در معرض دیدار علاقمندان قرار گرفته بود.

قابل ذکر است که حدود ده اثر عکاسی زیرک ملیا فوتو راپورتر د افغانستان بانک نیز درین نمایشگاه به نمایش گذاشته شده بود. آثار محترم ملیا که محتوای آنرا محرومیت ها، مشکلات و فقر زنان افغان تشکیل میداد، مورد توجه باز دید کنندگان قرار گرفت که آثار مذکور در ظرف دو روز نمایشگاه بفروش رسید و پول بدست آمده از فروش این آثار برای ساختن انترنت کلب محض برای خانم ها هزینه خواهد شد.

د افغانستان بانک قانون

لاندې اصطلاحگانې په دې قانون کې لاندینې معناوې لري.

۱- مدیر: هغه شخص دي چې د بانک د نظارت هیئت یا د خپرنې (بررسی) د کمېسیون غړی وي او یا دهغه د مدیریت په بست کې دنده ترسره کړي.

۲- بانک: هغه حکمي شخصیت دی چې د اعتباراتو د جوړونې یا د پانگې اچونې په منظور، خپل حساب ته له ټولو څخه په راکړې ورکړې وړ نورو وجوهو په تر لاسه کولو مشغول وي.

۳- بانکي مور (مادر) شرکت هغه شرکت دی چې د یوه هېواد د بانکونو د تنظیموونکي لخوا چې مقر یې هلته واقع دی، تنظیمېږي او د هغه یو یا له یوه څخه زیات تابع شرکت د بانکي جواز لرونکی وي.

۴- د بانکدارۍ جواز: هغه اجازه

لیک دی چې له ټولو خلکو څخه د اماناتو او سپارنو یا د ورکړې وړ نورو وجوهو د تر لاسه کولو په کسب باندې د بوختېدو، د اعتبار د ورکولو او پانگې اچونې لپاره د افغانستان بانک لخوا یوه شرکت ته صادرېږي.

۵- بانکي فعالیتونه: هغه فعالیتونه چې د دې قانون په درې دېرشمه ماده کې درج شوي دي.

۶- فرع یا فرعي دفتر: د راکړې ورکړې هغه ځای دی چې د قانون مطابق په بانک پورې اړه لري او په هغه کې د بانکدارۍ ټولې یا یوه برخه چارې ترسره کېږي. په دې قانون کې د درج شوو حکمونو مطابق د غیر مېشت بانک ټول داخلي فروع دفترونه، د واحدې نمایندګۍ د دفتر په توګه ګڼل کېږي. د نمایندګۍ له هغه دفتر سره د افغانستان بانک

مراسلات او مکاتبات چې د غیر مېشت بانک لخوا هغه ته ورپېژندل کېږي او یا د نه ورپېژندنې په صورت کې، د هغه نمایندګۍ له دفتر سره چې د د افغانستان بانک یې لازم وګڼي صورت موندلی شي.

۷- اعتبار: د یوه مبلغ هر ډول ورکړه یا د ورکړې ژمنه ده چې د ټکټانې له ورکولو سره د ورکړل شوي مبلغ د بېرته ورکړې د حق، د نورو تضمین شویو یا نا تضمین شویو لګښتونو، د پور هر ډول تمديد، هر ډول صادر شوي تضمین او د پور د بها لرونکو سندونو د پېرودلو او یا د مبلغ د ورکړې د ژمنې د نورو ډولونو په عوض چې په مستقیمه توګه یا د ټکټانې د تحقیقي پېرودنې د یوې بېې په واسطه ورکول شوی وي. •

حذف پول نقد و روند آن در افغانستان

محمد کبير کاووسي

درجهان امروزي با درنظر داشت اهميت استفاده از پول درتکامل نظام اقتصادي، تخمين پول در گردش در سطح جهان، بسيار مشکل به نظر مي آيد. اما چيزي که آشکار است استفاده از پول و گردش بي وقفه آن در داد و ستد هاي پولي و مالي است که ارزش آن روزانه به تریلیون ها دالر مي رسد.

پس از آنکه مبادله بارتري (جنس به جنس) جای خود را به مبادله بوسيله پول داد، پول به يکي از ابزار هاي بسيار مؤثر در داد و ستد جهاني تبديل شد که اينک بيشترين قسمت به معاملات داده شد.

اما با گذشت زمان، کار شناسان امور اقتصادي متوجه شدند که نگهداري، انتقال و چاپ مجدد پول نقد از يکطرف خطراتي را در قبال دارد و از طرف ديگر سبب هزينه هاي هنگفتي مي شود، از اينرو در صدد کار برد ابزار هاي جديد تادياتي و مبادله اي بر آمدند و در کنار کارت هاي گوناگون اعتباري و تادياتي، سيستم هاي آن لاین را روی دست گرفتند.

با استفاده اوليه از اين سيستم، دست اندر کاران بخش هاي فوق الذکر دريافتند که استفاده از معاملات و داد و ستد هاي غير نقدي سهولت ها و مزايای فراواني دارد که باعث سرعت بيشتر مبادله و تنظيم مسائل تادياتي مي گردد. از همينرو سعی شان را در قسمت ترويج سيستم غير نقدي در روابط اقتصادي شان بيشتر ساخته تلاش شانرا فزوني بخشيدند.

ايالات متحده امريکا که داراي قوي ترين اقتصاد در سطح جهان مي باشد يکي از کشور هاي است که تعداد بيشتر مردم در آن از کارتهای اعتباري و معاملات غير نقدي استفاده مي کنند. که در اينجا قسماً به آن اشاره مي کنيم:

بر اساس آمار فدرال ريزرف بانک بوستون شهروندان امريکا تا ماه جنوري سال ۲۰۱۰، در حدود ۶۰۹۸ ميليون کريدت کارت را در معاملات اقتصادي شان استفاده کرده اند. که از اين ميان ۴۸.۹ ميليون کارت اکسپرس کريدت، ۱۷۱ ميليون ماستر کريدت کارت، ۱۲۳ ميليون ماستر دييت کارت، ۲۶۹ ميليون ويزه کريدت کارت و ۳۹۷ ميليون ويزه دييت کارت مي باشد در عين زمان بر بنياد ارقام اداره احصائيه ايالات متحده امريکا در سال ۲۰۰۰ ميلادي، تعداد افراديکه امور اقتصادي روز مره خود را با کريدت کارت تنظيم مي کردند به ۱۵۹ ميليون تن ميرسيد اما با توسعه روز افزون استفاده از اين کارت، در سال ۲۰۰۶ به ۱۷۳ ميليون و قرار معلوم در سال ۲۰۱۰ به ۱۸۱ ميليون تن افزايش يافته است که اين روند نشاندهنده رشد سريع جايجزيني کارت ها بجای پول نقد مي باشد. بر همين اساس در حال حاضر تقريباً ۵۱٪ نفوس امريکا دو کريدت کارت با خود دارد و تعداد مجموعي حمل کنندگان ويزه کارت در سراسر جهان به يک ميلارد تن مي رسد که بيشتر از ۴۵۰ ميليون تن آن اتباع ايالات متحده امريکا مي باشند. ◀◀

شرکت ویزه ادعا کرده که مرگ پول نقد در سال ۲۰۱۲ محقق خواهد شد اما روند کنونی نشان می دهد که پول نقد هنوز بکلی از وسایل مهم مبادله بشمار میرود و شرکت پی پال زمان انقراض پول نقد را به جای سال ۲۰۱۲ تا پنج سال آینده پیش بینی کرده است.

اما در افغانستان چه؟

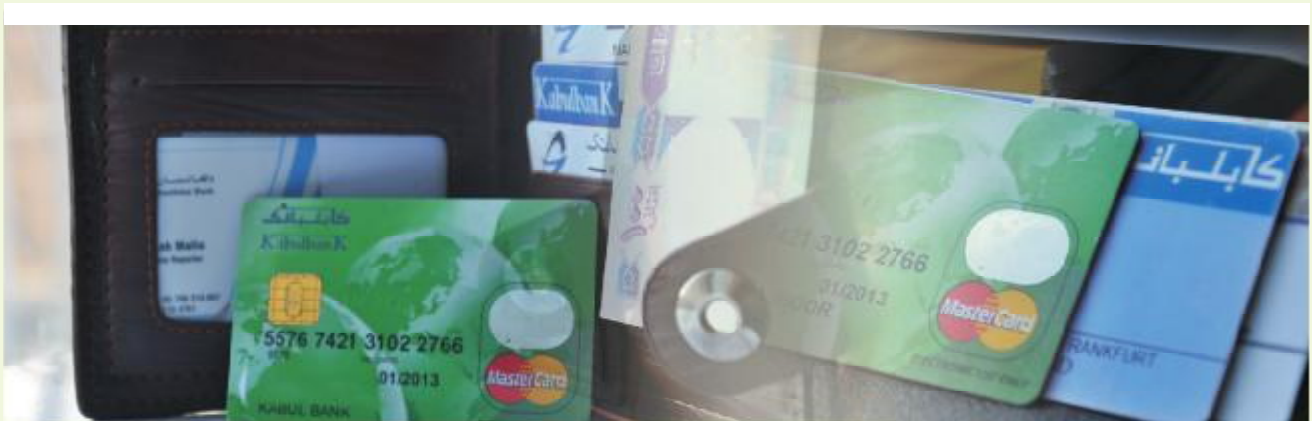
افغانستان که پس از سال ۱۳۸۱ وارد عرصه جدید اقتصادی شده است و نظام اقتصاد بازار، چارچوب اقتصادی آنرا می سازد، در اولین تلاش برای ثبات اقتصادی دست به ریفورم پولی زد و بیشتر از ۱۸ تریلیون افغانی را جمعآوری و به جای آن ۱۸ میلیارد افغانی را به نشر سپرد.

در این چند سال پسین، توأم با رشد اقتصادی تحولات مثبت مالی و بانکی در افغانستان پول در گردش به ۱۴۷ میلیارد افغانی رسیده است. از یک طرف فعالیت و تحرک اقتصادی کشور را می نمایاند اما از جهت دیگر رشد روز افزون پول در گردش و مندرس شدن آن مصارف هنگفتی چاپ و تعویض را نیز در قبال دارد و حمل و نقل آن نیز بدون خطر نمی باشد.

با در نظر داشت این مشکلات و برنامه استحکام و توسعه بیشتر نظام بانکداری کشور، بانکهای افغانستان در چند سال گذشته زمینه های استفاده از ابزار های غیر نقدی (کارتهای گوناگون و بدهی، بانکداری الکترونیکی را فراهم ساخته است) که در مراحل ابتدائی قرار دارد و بادر نظر داشت روند جهانی در زمینه انتقال بوسیله پول نقد به ابزار های غیر نقدی ایجاب می نماید تا کار در این عرصه بیش از پیش سریع شود.

همین اکنون پنجاه و پنج هزار تن از کارتهای مختلف بانکی در هشت ولایت کشور استفاده می نمایند و به همین منظور دستگاه های ATM و POS در نقاط مختلف نصب شده است که تعداد آن بسیار اندک و ناچیز می باشد. مثل آنلاین بنکینگ و موبایل بنکینگ که استفاده از سایر سیستم های الکترونیکی در حال حاضر تعداد زیادی منسوبان اردوی ملی و پولیس ملی معاشات خود را طور مستقیم بدست میآورند و شرکت برشنا نیز تصمیم دارد سیستمی را پیاده کند که صرفیه برق از طریق موبایل پرداخت گردد که نقش بسیار مهم در معاملات غیر فیزیکی خواهد داشت. در نهایت به این نتیجه میرسیم که روند رو به رشدی که در کشور ما در حال حاضر نو پا و جدید است و همگانی شدن و توسعه آن به زمان بیشتر نیاز دارد. یکی از راه های مؤثر تادیات سهل و آسان است که باید نظام بانکی، با تمام توان در راستای آن تلاش همه جانبه نموده و سیستم مالی کشور را در مرحله جدیدی از تکنالوژی بانکی قرار داده تا همچنانی که خدمات موبایل همگانی شده است، کارت های اعتباری گوناگون و سایر خدمات آنلاین بانکی همگانی گردد.

استفاده از سیستم غیر نقدی یا استفاده از خدمات آنلاین بانکی تسهیلات فراوانی دارد که می توان بطور مختصر از جلوگیری از چاپ مجدد پول، مندرس شدن پول، تراکم بیش از تقاضای پول و خطرات یاد آوری کرد.

توسعه سیستم مخابراتی بستر خوب برای توسعه تجارت و سرمایه گذاری

عبدالحفیظ شاهین

سکتور خدمات که یکی از سکتور های مهم رشد اقتصادی به شمار میرود، در چند سال گذشته با رشد بالا تر از ۳۰٪ یکی از سکتور های تعیین کننده در رشد اقتصادی محسوب میگردد. روند رشد این سکتور به خوبی نشان میدهد که ظرفیت های بسیار فراوان سرمایه گذاری درین سکتور موجود است که میتواند نقش چشمگیری در رشد اقتصادی ایفا نماید.

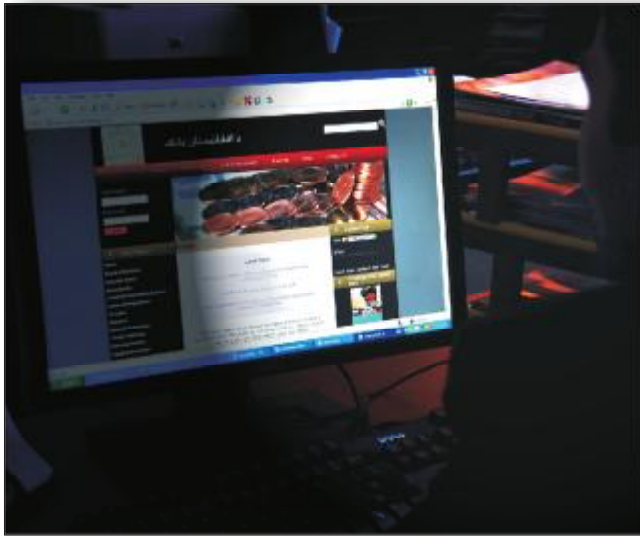
در سال ۱۳۸۲ هجری شمسی نقش سکتور زراعت در رشد تولید ناخالص داخلی کشور ۵۸.۵۶ درصد بود، در حالیکه سکتور خدمات با ۳۰.۲۰ درصد پس از سکتور زراعت قرار داشت، با توسعه و رشد اقتصاد افغانستان، نقش سکتور خدمات رو به رشد بیشتر نهاد و در سال ۱۳۸۵ هجری شمسی به ۳۸.۳۰ درصد، در سال ۱۳۸۴ هجری شمسی به ۳۹.۷۰ درصد، در سال ۱۳۸۵ به ۴۲ درصد، در سال ۱۳۸۶ به ۳۸.۷۰ درصد، در سال ۱۳۸۷ به ۴۴.۵۵ درصد، در سال ۱۳۸۸ به ۴۵.۸۶ درصد و برای سال ۱۳۹۰ هجری شمسی به ۴۹.۸۴ درصد تخمین شده است.

آمار فوق بوضوح نمایانگر آن است که سکتور خدمات در کشور ما رشد خوبی را تجربه کرده است که درین میان یکی از سکتور های موفق بخش خدماتی، سرمایه گذاری در زمینه مخابرات میباشد.

در حال حاضر پنج شرکت مخابراتی بنام های افغان تیلی کام، افغان بیسم، روشن، اتصالات و ام تی ان، با داشتن ۴۲۵۰ تاور و آنتن مخابراتی خدمات مخابراتی را انجام میدهند و الی آخر سال ۱۳۹۰، ۸۶ درصد نفوس کشور تحت پوشش خدمات مخابراتی قرار میگیرد، تعداد مشترکین مخابراتی در سطح کشور به (۱۸.۲۷) میلیون تن می رسد، که از نظر فیصدی ۶۸.۹۴ درصد نفوس کشور از تلفون های ثابت و موبایل استفاده نموده و متباقی نفوس کشور در آینده نزدیک از خدمات مخابراتی مستفید خواهند شد، برای عرضه کنندگان خدمات موبایل، سهولت های عمده دیگری نیز فراهم گردیده که عبارت از خدمات انترنت، موبایل، مخابره معلومات کوتاه و انتقال پول از طریق موبایل میباشد.

درین ارتباط اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا جهت انتقال پول از طریق موبایل یا ام پیسه مبلغ ۲.۱ میلیون دالر برای شرکت های روشن، اتصالات و ام تی ان در افغانستان مساعدت نموده تا مردم بتوانند

جمعآوری پول های پراکنده و سرمایه گذاری آنها و اختصاص دادن بدون وقفه آن به کسب و کار بوده و از طرف دیگر مشتریان خود را مستمر در جریان قرار دادن، که در حقیقت از یکطرف به جلب نقدینگی پول میپردازد و از طرف دیگر با مشارکت در طرح های توسعه، منفعت بدست میآورد، بنابر بانکداری الکترونیکی بعد از آنکه در یک محدوده جغرافیایی اخذ موقعیت نمود کارهای بعدی آنرا مبدل به شبکه یی میکند که در همه جا و در هر زمان قابل دسترسی است که برای انجام خدمات خود از خدمات اینترنتی استفاده مینمایند.

بانکداری الکترونیکی مشتریان بانک را قادر می سازد تا با رعایت روش های مشخص از راه دور به افتتاح حساب بانکی اقدام نموده و با استفاده از رمز مخصوص میتواند مبلغی را به حساب خود واریز و یا از آن برداشت نماید. در بانکداری سنتی کنترل ارقام توسط چشم دور از خطا نیست در حالیکه خطا و اشتباهات در کنترل ارقام توسط سیستم الکترونیکی دور از امکان میباشد.

یکی از راهکارهای دیگر در توسعه خدمات تجارتي و بانکداری استفاده از فکس میباشد که از نگاه صرفه جویی برای شرکتها و موسسات خیلی مفید و دارای کیفیت عالی برای پیام های ارسالی و دریافتی میباشد در ضمن ارسال پیام ها توسط فکس به اینترنت نیاز ندارد و یکی از مشخصات مهم دیگر فکس ارسال پیام به شکل فردی و گروهی میباشد.

پول شان را از طریق موبایل ارسال و دریافت نمایند، شرکت های مخابراتی در چند سال اخیر بر علاوه خدمات موبایل و اینترنت زمینه انتقال پول را از طریق موبایل فراهم نموده است تا دولت بتواند از طریق ام پيسه معاش کارمندان خود مانند، اردوی ملی، پولیس ملی، معلمان، و سایر کارمندان خود را که به خدمات بانکی دسترسی ندارند، بپردازد. تا کنون مبلغ یک ونیم میلیارد دالر در بخش مخابرات سرمایه گذاری شده، در حدود ۱۰۰ هزار تن در بخش های مختلف مخابراتی مانند: فروش سیم کارت موبایل، کریدت کارت، ترمیم آن و استفاده از ایجاد دستگاه های تلفون عامه (PCO) مصروف کار و بار میباشند. در کنار شرکت های فوق مخابراتی، تکنالوژی (G3) نیز عنقریب فعال میگردد که سهولت های ویدیویی، انتقال تصویر و خدمات اینترنت را به سرعت خیلی بالا به همسفریان محترم عرضه خواهد نمود.

۴۰ شرکت اینترنتی در کشور فعالیت داشته که در حدود دو میلیون تن از خدمات اینترنتی مستفید می گردند، اینترنت که در حقیقت کلید کاهش زمان است، در جریان اجرای یک کار زمان را از بین برده، کار چندین ماهه را در کمتر از یک ثانیه و در زمان بسیار کم، حجم بزرگ کاری را انجام میدهد، در حقیقت اینترنت مصارف کار را کاهش و درآمد آنرا افزایش و گستره فعالیت اقتصادی را وسعت میبخشد.

داشتن وب سایت در تجارت و بانکداری الکترونیکی از اهمیت فوق العاده برخوردار است زیرا با این کار اعتبار شرکت تجارتي افزایش یافته، باعث دسترسی به شرکت شما در هر زمان و مکان گردیده، مشتریان به آسانی به شرکت شما رجوع مینمایند و بهترین وسیله تبلیغات و فروش شرکت شما بوده، و آن را با مشتریان بالقوه ارتباط میدهد.

اینترنت در ساحة بانکداری الکترونیکی که هدف آن بردن بانک به نزد مشتری بجای آوردن مشتری به بانک است، به

نقش استخراج

هوزه نفتی آمو دریا در رشد اقتصادی کشور

عبداللطيف باياني

مجموعی رشد اقتصاد ملی را فراهم می سازد. این مسئله به اندازهٔ پر اهمیت است که در کنفرانس بین المللی افغانستان در بن که در ۵ دسمبر ۲۰۱۱ بر گزار شد، با صراحت تذکر رفته است که: رشد اقتصادی دراز مدت افغانستان، بیش از هر چیز دیگر، وابسته به انکشاف سکتور تولیدی آن، مخصوصاً سکتور زراعت و معادن میباشد. جامعه جهانی خود را به حمایت از انکشاف اقتصاد زراعتی معطوف به صادرات که امنیت غذایی، فقرزدایی، شغل آفرینی وسیع در عرضه زمینداری و توسعه جمع آوری عواید حکومت را تامین کند، خود را متعهد می داند. در رابطه به معدن، ما از علاقمندی فزاینده سرمایه گذاری بین المللی در ثروت های معدنی افغانستان استقبال می کنیم. از اینرو دولت افغانستان ناگزیر است به خاطر رشد اقتصادی دوامدار و دراز

منابع استفاده موثر نماید، کشور ما در سالهای آینده یکی از کشور هایی با سطح بلند رشد اقتصادی خواهد بود. چنانچه اشاره شد معادن یکی از سکتور های بسیار مهم برای رشد اقتصادی متوازن کشور ما به شمار میرود زیرا با استخراج و سرمایه گذاری در معادن گوناگون کشور از یکطرف زمینه استفاده از منابع داخلی مهیا شده و از طرف دیگر زمینه های استخدام، رشد عاید ملی، مبارزه موثر با انفلاسیون لجام گسیخته و به صورت

افغانستان در ۱۰ سال گذشته بطور اوسط ۱۲.۹۲ در صد رشد اقتصادی داشته است، در رشد اقتصادی کشور ما سه سکتور مهم (زراعت، خدمات و صنعت) هر کدام با فیصدی های گوناگون سهم دارد. با در نظر داشت وضعیت اقتصادی افغانستان سکتور های زراعت و صنعت و بخصوص سرمایه گذاری در معادن نقش کلیدی و چشمگیر را در رشد اقتصادی افغانستان ایفا کرده میتواند. بر اساس سروی اخیر ادارهٔ سازمان ملی هوانوردی و فضایی ایالات متحده امریکا که ۳۰ در صد خاک افغانستان صورت گرفته است، کشور ما به ارزش بیش از ۳ تریلیون دالر ذخایر طبیعی دارد، در صورتیکه دولت افغانستان بتواند از این

CNPC چین و وطن گروپ
امضا شد.

وحید الله شهرانی وزیر معادن
کشور در مراسم امضاً قرار داد
اکتشاف و استخراج حوزه نفتی
آمو دریا که در ولایت سر پل و
قسماً ولایت فاریاب موقعیت دارد
گفت: درین پروژه دولت
افغانستان از حق الامتیاز نفت
استخراج شده ۱۵٪، از عاید
مجموعی ۷۰٪ همچنان از
مدرک کرایه زمین و مالیات بر
عایدات نیز منفعت بدست
خواهد آورد و در عین زمان
فرصت های بیشتر استخدام را
مهیا خواهد ساخت وی همچنان
تذکر داد که شرکت چینی
مکلف است تا در دو سال آینده
یک تصفیه خانه نفت نیز در
داخل کشور ایجاد نماید.

در صورتیکه این پروژه عملی
شود افغانستان در ۲۵ سال آینده
بطور تخمینی ۷ میلیارد دالر ازین
رهگذر عاید خواهد داشت که
طبعاً تأمین بودجه مجموعی
کشور ما نقش موثر ایفا خواهد
کرد.

از اینرو هر نوع سرمایه گذاری در
بخش مواد نفتی، یکی از
مهمترین اقدامات دولت کنونی
بشمار میرود و بنا بر همین اهمیت
دولت افغانستان تصمیم گرفته
است تا سرمایه گذاری های بیشتر
را در بخش معادن و بخصوص
معادن نفت و گاز جلب می
نماید. براساس همین تصمیم به
تاریخ ۱۳۹۰ ر ر قرار داد
نخستین پروژه بهره برداری از
منابع نفتی افغانستان (حوزه آمو
دریا) که دارای سه بلاک
(قشقری، بازارکمی و زمرد
سای) میباشد و ذخایر نفتی آن
به ۷۸ میلیون بیرل میرسید،
شرکت های ملی پترول

مدت بیش از پیش سرمایه گذاری موثر خارجی
و داخلی را در معادن افغانستان جلب نماید. در
حال حاضر کشور ما با مشکلات عمده
اقتصادی در زمینه انفلاسیون، کسر بودجه، کسر
بیلانس تادیاتی و کسر بیلانس تجارت و عدم
استخدام کامل و بیکاری مخفی رو بروست.
بخش عمده انفلاسیون کشور ما را انفلاسیون
وارداتی میسازد که عمدتاً با مواد غذایی و مواد
سوخت از مارکیت های جهانی وارد کشور ما
میشود.

مواد سوخت که در کنار سایر اقلام غیر غذایی،
در حدود ۲۳ در صد اقلام مصرفی CCPT را
می سازد، کمبود آن و افزایش بهای آن در اثر
عرضه کم و تقاضای بیشتر یکی از معضل های
جدی برای رشد اقتصادی کشور ما محسوب
میشود و در تورم و کاهش قدرت خرید مردم
اثرات منفی بجا گذارد.

کنفرانس بین المللی بُن و گفتگوی رسیدن به اقتصاد پایدار

استقبال میکند.

با تغییر استراتیژی از ثبات سازی به همکاری در زمینه توسعه دراز مدت، جامعه جهانی از افغانستان منجمله در زمینه های حاکمیت قانون، اداره های خدمات عامه، تعلیم و تربیه، صحت، زراعت، انرژی، توسعه ی زیر ساخت ها و شغل آفرینی مطابق اولویت های مشخص شده در چارچوب برنامه اولویت های حکومت افغانستان که در روند کابل تصویب گردیده، پشتیبانی میکند. ◀◀

تعهدات متقابل در عرصه هایی چون:

حکومت داری، امنیت و روند صلح، انکشاف اقتصادی و اجتماعی و همکاری های منطقه یی بود که موضوع "انکشاف اقتصادی" را جهت معلومات هر چه بیشتر علاقمندان مجله بانک در این شماره می آوریم:

۱- جامعه جهانی با افغانستان در زمینه ی دستیابی به هدف خود کفایی و رفاه از طریق منابع انسانی و معادن اش و راهش بسوی رشد پایدار و متوازن و بالا رفتن معیار های زندگی، هممنظر است و از استراتیژی اقتصادی انتقالی حکومت افغانستان طوری که در سند "بسوی افغانستان متکی به خویش" ذکر گردیده،

کنفرانس بین المللی افغانستان در بُن بتاريخ ۱۴ قوس سالروان مطابق به ۵ دسمبر ۲۰۱۱ میلادی به رهبری افغانستان و میزبانی کشور دوست آلمان و با اشتراک ۸۵ کشور و ۱۵ سازمان بین المللی و منطقه یی برگزار شده بود. در جریان این کنفرانس افغانستان و جامعه جهانی بصورت رسمی موافقت کردند که مشارکت تاریخی شانرا از انتقال تا دهه انکشاف (۲۰۱۵ - ۲۰۲۴) تعمیق داده و توسعه بخشند، این مشارکت تجدید شده میان افغانستان و جامعه جهانی، در برگیرنده

۳- در حالیکه حکومت افغانستان اولویت هایش را مشخص میکند، اصلاحات را عملی و تعهدات خویش در کابل، منجمله تقویت اداره مالی عامه ی شفاف و حساب ده و بهتر ساختن ظرفیت های اجرایی بودجه را اجرا نموده و شرکایش تجدید تعهد میکنند که مجموعه اهداف حداقلی تعیین شده در لندن و کابل را برای همسو ساختن مساعدت های بین المللی مطابق با اولویت های حکومت افغانستان و اختصاص دادن سهم بیشتر کمکهای انکشافی از طریق بودجه حکومت را اجرا کنند. ما از دعوت حکومت جاپان به منظور برگزاری کنفرانس وزرا در ماه جولای ۲۰۱۲ در توکیو که علاوه بر مورد توجه قرار دادن هماهنگی مساعدت های اقتصادی بین المللی در خلال دوره انتقال، بر استراتژی پایدار افغانستان، منجمله موثریت کمکها و همکاری های اقتصادی منطقه یی تمرکز خواهد کرد، استقبال می کنیم.

۳- با پیشرفت روند انتقال، ما بر وجود خطر اقتصادی تشخیص شده توسط بانک جهانی و صندوق وجهی بین المللی، منجمله تاثیر اقتصادی مرتبط با کاهش حضور نظامی بین المللی اذعان میداریم و قصد داریم این تاثیر سؤ را، از جمله از طریق مساعدت ها، مطابق روند کابل کاهش دهیم. جامعه جهانی خود را در نگرانی افغانستان مبنی بر اینکه استراتژی پاسخگو به تاثیرات

کوتاه مدت انتقال همچنان باید هدف رسیدن به اقتصاد پایدار بازار را مطابق نیاز های اجتماعی مردم مساعد کند، شریک می داند.

۴- تلاش های پیگیر بین المللی در افغانستان در دهه اخیر، التزام بی ماندی است. تعهدات جامعه جهانی به افغانستان و به نقش آن در امنیت بین المللی فراتر از مرحله انتقال است. روند انتقال حضور بین المللی و ایجابات مالی مرتبط با آن را کاهش میدهد. ما اذعان می داریم که حکومت افغانستان در سالهای پس از انتقال، نیازمندی های خاص، قابل ملاحظه و ممد مالی خواهد داشت که این نیازمندی ها از طریق عواید داخلی برآوردنی نیستند. به همین لحاظ، در جریان دهه انکشاف، جامعه جهانی تعهد میکند حمایت مالی متناسب با روند کابل در جهت انکشاف اقتصادی افغانستان و مخارج مرتبط با تامین امنیت، تلافی کسری مستدام بودجه به منظور ایمن ساختن دستاورد های سال های اخیر، برگشت ناپذیر کردن روند انتقال و خودکفایی افغانستان را ارایه کند.

۵- رشد اقتصادی درازمدت افغانستان، پیش از هر چیز دیگر، وابسته به انکشاف سکتور تولیدی آن، مخصوصاً سکتور زراعت و معادن میباشد. جامعه جهانی خود را به حمایت از انکشاف اقتصاد زراعتی معطوف به صادرات که امنیت غذایی، فقرزدایی، شغل آفرینی وسیع در عرصه زمینداری و توسعه جمع آوری عواید حکومت را تامین میکند، خود را متعهد می داند. در رابطه به معادن، ما از علاقمندی فزاینده سرمایه گذاران بین المللی در ثروت های معدنی افغانستان استقبال میکنیم اما بر نیاز بر ایجاد چارچوب قانونی که استفاده از ثروت

طبیعی آن بصورت مستقیم، سود مردم افغانستان را تضمین کند، تاکید می نماییم. جامعه جهانی از تلاش های افغانستان در جهت انکشاف رژیم حقوقی شفاف و حساب ده که سازگار با معیار های پذیرفته شده ی بین المللی بوده و در جهت جمع آوری و مدیریت منابع و حفظ محیط زیست باشد، حمایت می نماید.

۶- ما اذعان میداریم که یک اقتصاد پویای مبتنی بر بازار در افغانستان مستلزم انکشاف عرصه خدمات رقابتی، به شمول نظام مالیاتی با ثبات و رسیدن به همگرایی منطقه یی از راه توسعه شبکه های تجارت و ترانزیت این کشور، در کنار انکشاف منطقه، مواصلات است. جامعه جهانی به حمایت از تلاش های افغانستان در جهت ایجاد و افزایش زیر ساخت ها و چارچوب های حقوقی مرتبط ب منظور انکشاف تجارت و ترانزیت متعهد است.

۷- ما تاکید می کنیم که جلب سرمایه گذاری های خصوصی، به شمول منابع بین المللی، اولویت های کلیدی برای فعال ساختن ظرفیت های اقتصادی افغانستان است. حکومت افغانستان تعهد می کند تا شرایط مساعد را برای سرمایه گذاری بین المللی، منجمله از طریق اجرای سفارش های همایش بین المللی سرمایه گذاران (یورو ماینز) منعقد ۲۶ اکتوبر ۲۰۱۱ بروکسل بیشتر از پیش بهبود بخشد. ●

اطلاعیه د افغانستان بانک

د افغانستان بانک به سلسله اطلاعیه های قبلی اینک یکبار دیگر به اطلاع هموطنان عزیز میرساند که بخاطر سهولت هر چه بیشتر در معاملات شان پول های کهنه و مندرسی را که در اختیار دارند می توانند به اسرع وقت در تمام نمایندگی های د افغانستان بانک و بانک های تجارتي در سی و چهار ولایت کشور تحویل نموده و بانکوتهای جدید دریافت نمایند.

باید خاطر نشان ساخت بانکوت هایی که از سال ۱۳۸۲ تا کنون در چلند قرار دارد، همه دارای ارزش یکسان بوده و هیچ گونه تفاوتی در ارزش آن ها وجود ندارد و هموطنان ما میتوانند فقط بانکوت هایی را غرض تعویض بیاورند که کهنه، فرسوده و مندرس شده باشد. هیچکس نمی تواند در جریان تعویض بانکوتهای کهنه و فرسوده به بانکوتهای نو، هیچگونه کمیشنی دریافت نماید اخذ هر گونه کمیشن غیر قانونی بوده و با متخلفان برخورد جدی و قانونی صورت خواهد گرفت.

هموطنان ما میتوانند در آینده هم بانکوت های فرسوده و کهنه دست داشته خود را وقتاً فوقتاً جهت تعویض به بانکهای تجارتي آورده و در حساب های خود بسپارند و یا عوض آن بانکوت جدید دریافت نمایند.

BanK

Da Afghanistan Bank (Publication)

1390

Issue **55** Fifth Year January 2012

Da Afghanistan Bank

(Central Bank of Afghanistan)